

SAOPŠTENJE 77/2024

Datum objave:
 12. 06. 2024.

Preliminarni podaci

Kvartalni bruto domaći proizvod

Prvi kvartal 2024.

Saopštenjem su predstavljeni rezultati preliminarnog obračuna kvartalnog bruto domaćeg proizvoda (QBDP) Crne Gore za prvi kvartal 2024. godine, u tekućim i stalnim cijenama, primjenom potrošne metode, a u skladu sa ESA 2010 metodologijom.

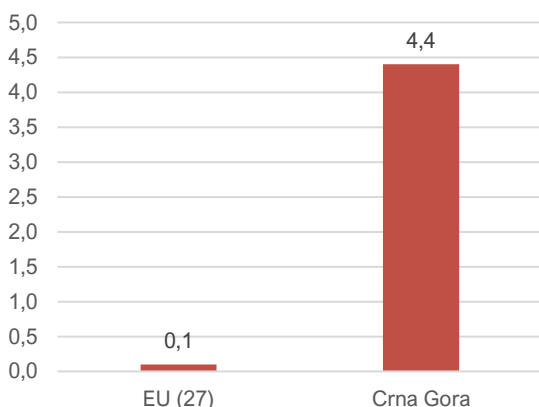
Bruto domaći proizvod Crne Gore u prvom kvartalu 2024. godine iznosio je 1 354,0 miliona eura, dok je u istom periodu prethodne godine iznosio 1 232,2 miliona eura.

Stopa realnog rasta BDP-a u prvom kvartalu 2024. godine iznosila je 4,4%.

Tabela 1. Kvartalni bruto domaći proizvod

	IQ 2024 (p)
BDP u tekućim cijenama, mil. EUR	1 354,0
BDP u stalnim cijenama, mil. EUR	1 286,3
Stopa nominalnog rasta, %	9,9
Stopa realnog rasta, %	4,4

Grafik 1. Stope realnog rasta za IQ 2024, u %

Grafik 2. Stope realnog rasta IQ 2022 - IQ 2024, u %

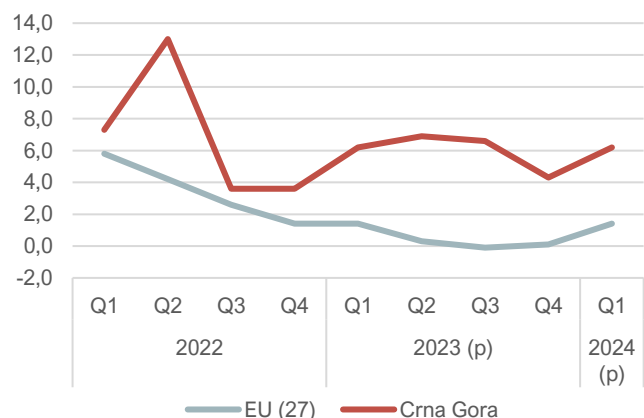

Tabela 2. Kvartalni BDP po potrošnoj metodi, u tekućim cijenama

Kategorije potrošnje		Vrijednost (u hilj. EUR)	
		IQ 2023 (p)	IQ 2024 (p)
1= (1.1+1.2)	1 Finalna potrošnja	1 342 150	1 462 748
1.1	1.1 Lična potrošnja domaćinstava	1 083 234	1 170 759
1.2	1.2 Potrošnja države	258 917	291 988
2	2 Bruto investicije u osnovna sredstva	292 568	318 838
3	3 Promjene u zalihama	30 694	135 225
4 = (4.1- 4.2)	4 Saldo izvoza i uvoza roba i usluga	-433 163	-562 799
4.1	4.1 Izvoz roba i usluga	666 166	517 346
4.2	4.2 Uvoz roba i usluga	1 099 329	1 080 145
5= (1+2+3+4)	5 BRUTO DOMAĆI PROIZVOD	1 232 248	1 354 012

Tabela 3. Struktura kvartalnog BDP-a, u tekućim cijenama, u %

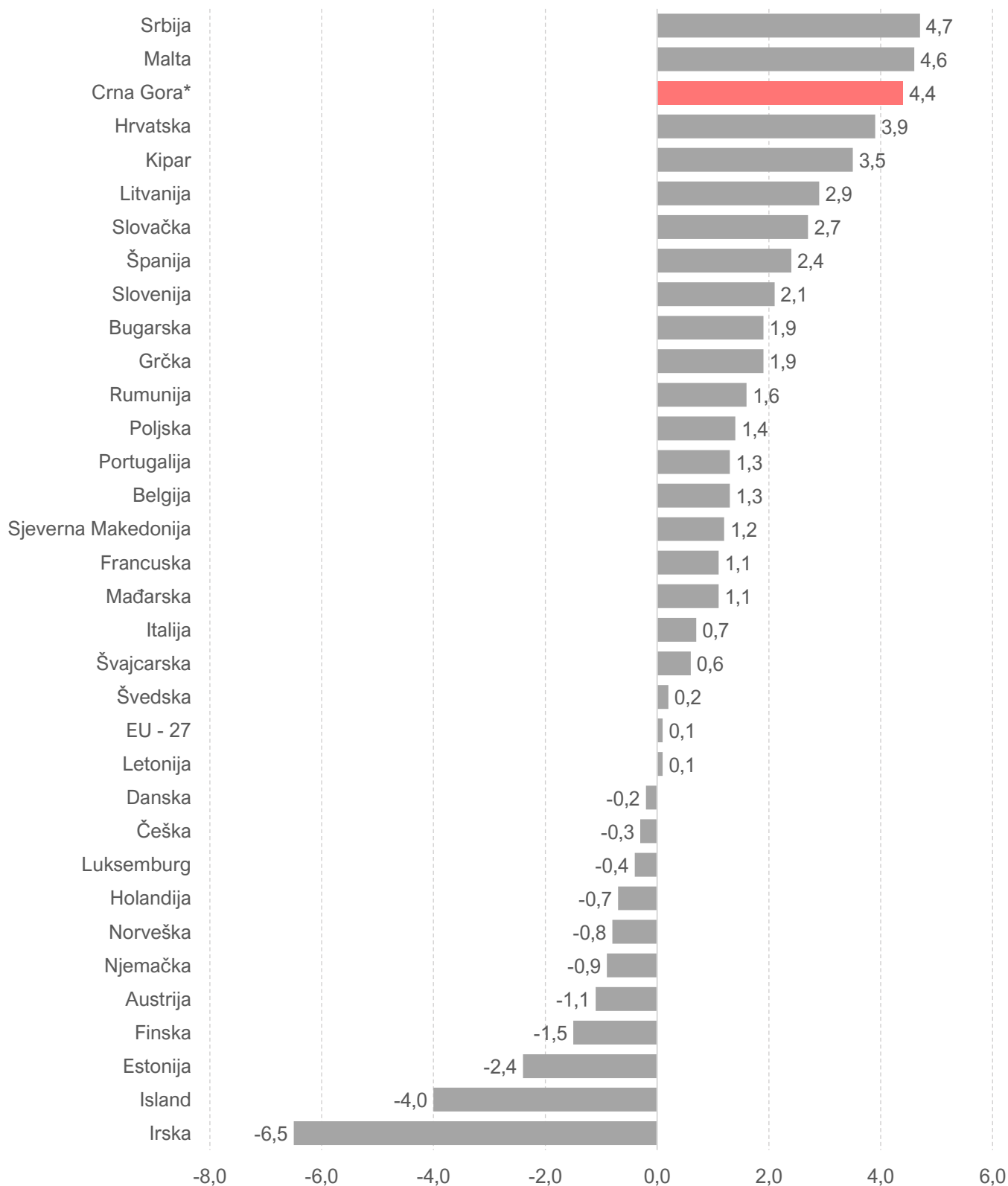
Kategorije potrošnje		Struktura QBDP (%)	
		IQ 2023 (p)	IQ 2024 (p)
1= (1.1+1.2)	1 Finalna potrošnja	108,9	108,0
1.1	1.1 Lična potrošnja domaćinstava	87,9	86,5
1.2	1.2 Potrošnja države	21,0	21,6
2	2 Bruto investicije u osnovna sredstva	23,7	23,5
3	3 Promjene u zalihama	2,5	10,0
4 = (4.1- 4.2)	4 Saldo izvoza i uvoza roba i usluga	-35,2	-41,6
4.1	4.1 Izvoz roba i usluga	54,1	38,2
4.2	4.2 Uvoz roba i usluga	89,2	79,8
5= (1+2+3+4)	5 BRUTO DOMAĆI PROIZVOD	100,0	100,0

Tabela 4. Kvartalni BDP po potrošnoj metodi, u stalnim cijenama (cijene prethodne godine)

Kategorije potrošnje		Vrijednost (u hilj. EUR)	
		IQ 2023 (p)	IQ 2024 (p)
1= (1.1+1.2)	1 Finalna potrošnja	1 273 563	1 409 588
1.1	1.1 Lična potrošnja domaćinstava	1 029 226	1 144 469
1.2	1.2 Potrošnja države	244 337	265 119
2	2 Bruto investicije u osnovna sredstva	291 995	316 464
3	3 Promjene u zalihama	-18 767	87 265
4 = (4.1- 4.2)	4 Saldo izvoza i uvoza roba i usluga	-435 993	-526 994
4.1	4.1 Izvoz roba i usluga	628 998	526 317
4.2	4.2 Uvoz roba i usluga	1 064 992	1 053 311
5= (1+2+3+4)	5 BRUTO DOMAĆI PROIZVOD	1 110 797	1 286 323

Tabela 5. Struktura kvartalnog BDP-a, u stalnim cijenama (cijene prethodne godine), u %

Kategorije potrošnje		Struktura QBDP (%)	
		IQ 2023 (p)	IQ 2024 (p)
1= (1.1+1.2)	1 Finalna potrošnja	114,7	109,6
1.1	1.1 Lična potrošnja domaćinstava	92,7	89,0
1.2	1.2 Potrošnja države	22,0	20,6
2	2 Bruto investicije u osnovna sredstva	26,3	24,6
3	3 Promjene u zalihama	-1,7	6,8
4 = (4.1- 4.2)	4 Saldo izvoza i uvoza roba i usluga	-39,3	-41,0
4.1	4.1 Izvoz roba i usluga	56,6	40,9
4.2	4.2 Uvoz roba i usluga	95,9	81,9
5= (1+2+3+4)	5 BRUTO DOMAĆI PROIZVOD	100,0	100,0

Grafik 3. Međunarodni pregled stopa realnog rasta BDP-a za IQ 2024, u %

* Stopa realnog rasta izračunata je na osnovu cijena istog kvartala prethodne godine

Podaci o stopama realnog rasta BDP-a koje objavljuje EUROSTAT nalaze se na internet adresi:

<https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/teina011/default/table?lang=en>

METODOLOŠKA OBJAŠNJENJA

Uprava za statistiku objavljuje rezultate obračuna kvartalnog bruto domaćeg proizvoda (QBDP), u tekućim i stalnim cijenama, primjenom potrošne metode, po kategorijama potrošnje.

Korišćena metodologija je u skladu sa Sistemom nacionalnih računa (SNA 2008) i Evropskim sistemom nacionalnih računa (ESA 2010).

Obračun kvartalnog BDP-a po potrošnoj metodi zasniva se na podacima sistema zvanične statistike Crne Gore. Shodno Zakonu o zvaničnoj statistici i sistemu zvanične statistike (Sl. list CG br 18/12 i 47/19) i Programu zvanične statistike 2019-2023 (Sl. list CG br. 07/19) kao glavni proizvođači zvanične statistike za osnovne komponente bruto domaćeg proizvoda definisani su:

- Uprava za statistiku za statistiku realnog sektora i cijena,
- Centralna banka Crne Gore za monetarnu statistiku i statistiku bilansa plaćanja,
- Ministarstvo finansija za statistiku javnih finansija,
- Uprava prihoda i carina za statistiku fiskalnih prihoda i podatke uvoza i izvoza roba

Osnovne komponente BDP-a po potrošnoj metodi su:

- Lična potrošnja domaćinstava,
- Potrošnja države,
- Bruto investicije u osnovna sredstva,
- Promjene u zalihama,
- Saldo izvoza i uvoza roba i usluga

Izdaci za ličnu potrošnju domaćinstava obračunavaju se na osnovu podataka iz redovnih statističkih istraživanja (anketa o potrošnji domaćinstava, podaci statistike poljoprivrede, industrije, spoljne trgovine, statistike cijena), kao i podataka izvještajnih jedinica. Podaci se obračunavaju po metodi robnih tokova na detaljnom nivou klasifikacije lične potrošnje prema namjeni (COICOP).

Izdaci za finalnu potrošnju države obračunavaju se na osnovu podataka Ministarstva finansija primjenom ESA 2010 metodologije. Individualna potrošnja države obuhvata izdatke za obrazovanje, zdravstvo i socijalnu zaštitu i sport, kulturu i rekreaciju.

Ostali izdaci države predstavljaju kolektivnu potrošnju (opšte javne službe, odbrana, javni red i bezbjednost, ekonomski poslovi, zaštita životne sredine i sl.). Podaci finalne potrošnje države su u skladu sa klasifikacijom funkcija države (COFOG klasifikacija).

Bruto investicije u osnovna sredstva obračunate su na osnovu metode robnih tokova. Za obračun bruto investicija u osnovna sredstva korišćeni su podaci redovnih statističkih istraživanja (statistike spoljne trgovine, istraživanja o građevinskim radovima, istraživanja o investicijama u osnovna sredstva) i podaci Uprave prihoda i carina

Podaci o izvozu i uvozu roba i usluga obračunavaju se na osnovu podataka statistike spoljne trgovine Uprave za statistiku, podataka Uprave prihoda i carina i podataka Bilansa plaćanja Centralne banke Crne Gore.

Obračun QBDP-a po potrošnoj metodi urađen je i u stalnim cijenama (cijene prethodne godine). Na osnovu raspoloživih podataka obračun je izvršen u stalnim cijenama primjenom metode ekstrapolacije za potrošnu kategoriju potrošnja države, a za sve ostale potrošne kategorije obračun u stalnim cijenama je izvršen primjenom metode deflacije.

Podaci se publikuju shodno [Kalendaru objavljivanja podataka](#).

Poslednji objavljeni podatak se smatra preliminarnim i postaje konačan, u definisanom roku, predviđenim Kalendarom objavljivanja statističkih podataka.

Prilikom korišćenja podataka navesti:

„Izvor podataka: Uprava za statistiku - MONSTAT“

Više podataka, kao i detaljna metodološka objašnjenja možete naći u sekciji: [Kvartalni bruto domaći proizvod](#)